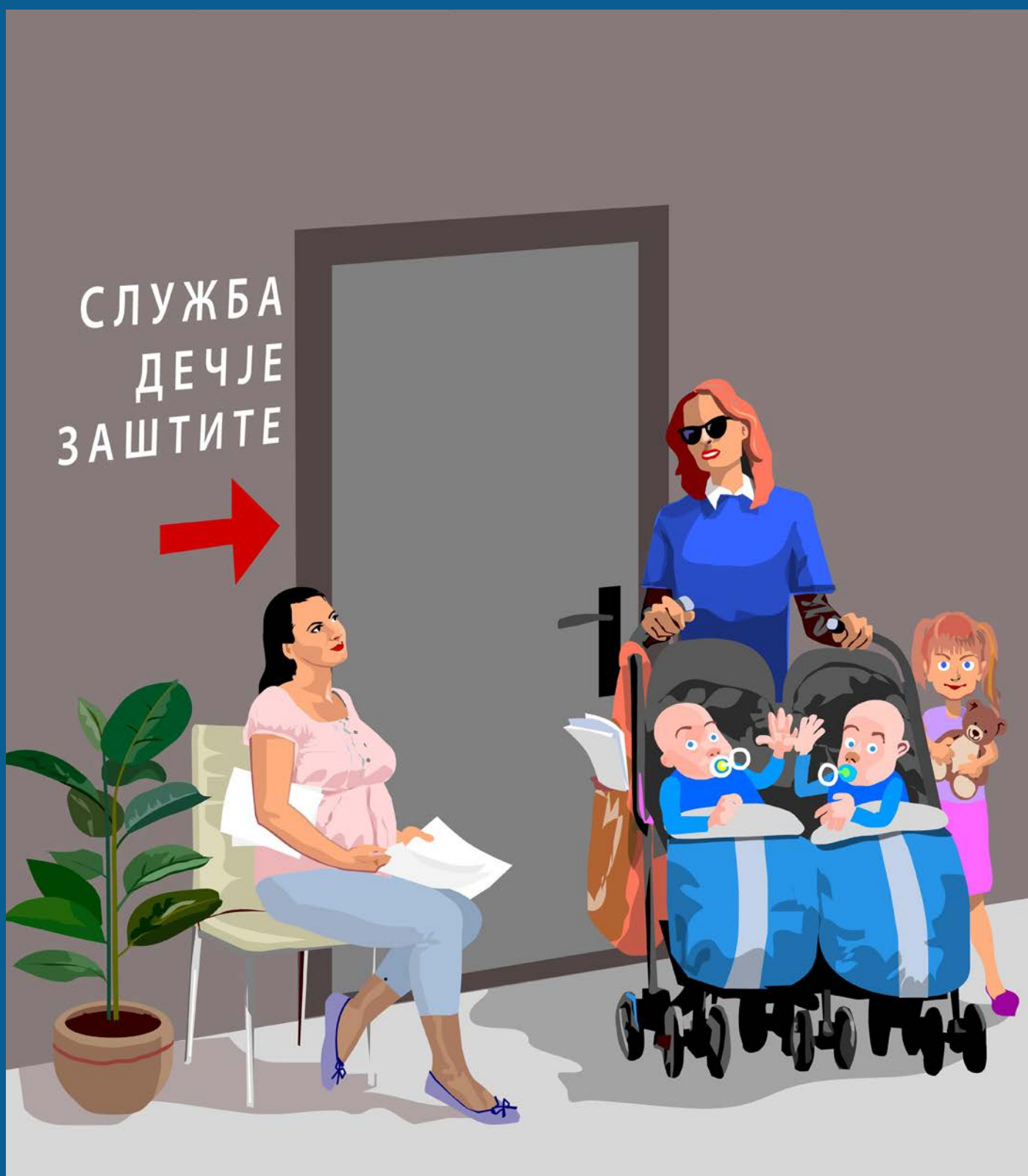

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

септембар 2021 / број 57

9/2021

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221
Година V, број 57,
СЕПТЕМБАР 2021.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Владимир Саичић, дипл. правник;

мр Жељко Албанези;

др Маријана Жиравец Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа
„Пословни саветник“;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у
Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравец
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Илази Милутин из канала и иде ка Марициној канцеларији, одакле трешти препирка. Марица на неког виче, а из звучника телефона одговара хистеричан глас.

„Мораш да напишеш на извозној фактури и динарски износ”, понавља као папагај Марица, „пише у члану 197. Правилника о ПДВ-у.”

„А што да пишем кад то никоме не треба”, хистерично онај други глас, „нећу да мењам програм за фактурисање, а и за шта тебе плаћам него да ми помогнеш.”

„Плаћаш ме да ти водим књиге, а ти уради како хоћеш”. Трас. Онај други залупио слушалицу.

„Фини ти ови клијенти, Марице, све бечка школа”, вири Милутин иза врата канцеларије.

„Јес, а твоји су бољи, све из опере правац код тебе на канал иду.”

„Бољи су, да. Захвални су што им оправим ауто, па могу даље да се возе. А ови твоји редом се понашају као да ти чине неку услугу зато што ти њима водиш књиге.”

„Мани ме се, Милутине, не стај ми на муку, мало ли је што је овако врућина, звезда упекла, па ме и ти докрајчи. Сад ћу да му пишем мејл да отказујем сарадњу, не могу више са оваквим људима да радим.”

„Де полако, Марице! Него, шта је то њему толику муку направило?”

„Ма неке измене које се примењују од 1. јула.”

„Па, јел’ страшно ако не напише и то додатно што треба, ’оће неко од вас у апс или по новчанику да добије?”

Мисли Марица, мисли, па коначно проговори: „Па неће. Није порески прекршај, а ни формална неисправност рачуна не доводи до промене пореског третмана промета, односно не утиче на испуњеност услова за пореско ослобођење (с обзиром на то да формална исправност рачуна није прописана као услов за примену ослобођења). Имам негде у фиоци и то мишљење министарства.”

„Па што су онда прописали ново, и што се ти онда секираш?! Ако хоће, клијент нек пише, а ако неће, не мора.”

„Шта ме сад и ти питаш, ко ови моји, што су прописали? Откуд ја то знам.”

„Можда зна онај што је то куцао у тај правилник, па да га питате? Ал’ и да зна, шта вам то значи, ви ћете да примењујете или нећете. Него, хајде ти нама једну кафу скувај, да попијемо заједно, па да наставимо да радимо.”

„Не могу, сад ће Душица да дође, да сторнирамо неке пријаве што је Пореска пустила по аутоматизму, задужили је за доприносе, а људи јој уредно на боловању. Боже, где је оно лепо време кад се све у папиру лепо носило на шалтер, па Мица Убица намргођена све прегледа, лупи печат и миран идеш кући. Од овог аутоматизма и електронике има да полудимо.”

„Ти, Марице, ниси за напредак технике као Кристина из „Маратонаца”: ’..... се у тон филм!’ ”, смеши се Милутин и излази из канцеларије. Иде у свој драги канал, у ком чак ни сигнала за телефон нема.

Време је такво, баш као што је Меша Селимовић описао: „Може се чак рећи да је готово друштвена обавеза да будеш прилагодљив, бар онолико колико ти допушта твоја поштена природа и твој понос, иначе ћеш трошити своју енергију на непотребне сукобе, умјесто да учиниш нешто корисно. А сигуран сам да си способан за оно што ће те издвојити, јер си културан, осјећајан, храбар у оном најљепшем смислу – да не будеш као други.”

Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа
„Пословни саветник”

РАЧУНОВОДСТВО

Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва	7
1 Регистрација брисања предузетника и оснивања привредног друштва	8
1.1 Одговорност физичког лица након брисања предузетника	10
1.2 Обавештавање поверилаца предузетника након брисања	11
2 Наставак обављања делатности у форми привредног друштва из угла Закона о порезу на доходак грађана	11
2.1 Подношење пореске пријаве	11
2.2 Утврђивање капиталног добитка/губитка	12
3 Наставак обављања делатности у форми привредног друштва из угла Закона о ПДВ-у	13
3.1 Пренос целокупне или дела имовине	13
3.2 Брисање предузетника из система ПДВ-а	16
3.3 Право на одбитак претходног пореза по основу рачуна издатих на име предузетника	17
3.4 Право на коришћење пореског кредита који је остварио предузетник	19
4 Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва из угла Закона о порезима на имовину	20
4.1 Опорезивање порезом на пренос апсолутних права	20
4.2 Порез на имовину у тзв. статичи	20
5 Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва из угла Закона о порезу на добит	22
5.1 Подношење пореске пријаве	22
5.2 Немогућност преноса губитка утврђеног у пореском билансу предузетника на рачун добити утврђене у пореском билансу из будућих обрачунских периода друштва	22
6 Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва из угла Закона о раду	23
6.1 Права запослених у случају наставка обављања делатности предузетника у форми привредног друштва из угла Закона о раду	23
6.2 Обрачунавање минулог рада код послодавца следбеника	27
6.3 Обрачун отпремнине коју исплаћује послодавац следбеник	28
6.4 Ослобођење новооснованог друштва – следбеника од обавезе запошљавања особа са инвалидитетом	28
6.5 Наставак коришћења олакшица при запошљавању од стране послодавца следбеника	29
6.6 Запослени који су на боловању у тренутку наставка обављања делатности предузетника у форми привредног друштва	29
7 Измене у фискалној каси	30
8 Рачуноводствени аспект наставка обављања делатности предузетника у форми привредног друштва	31
8.1 Обавеза достављања ванредног финансијског извештаја	31
8.2 Отварање почетног стања у друштву	32
Подзаконски акти за примену Закона о електронском фактурисању	34
1 Систем електронских фактура	34
1.1 Регистровање за приступ систему електронских фактура	35
1.2 Провера идентитета, ПИБ-а и статуса законског заступника	35
1.3 Подаци чији је унос омогућен	35
1.4 Специфичности овлашћења субјекта јавног сектора	35
1.5 Активирање информационог посредника	36
1.6 Коришћење система електронских фактура у непосредном приступу	36
1.7 Случај регистровања по аутоматизму	36
1.8 Техничка подршка	36
1.9 Коришћење података из система електронских фактура	36
1.10 Завршне одредбе	36
2 Коришћење система за управљање фактурама	37
3 Електронска фактура	37
3.1 Садржај електронске фактуре	38
3.2 Стандард електронског фактурисања	40

3.3 Издавање електронске фактуре	40
4 Евидентирање обрачуна ПДВ-а у систему електронских фактура	41
5 Чување електронских фактура.....	42
Уговарање ревизије финансијских извештаја за 2021. годину	44
1 Ко може да обавља ревизију	44
2 Обвезници ревизије за 2021. годину.....	46
3 Избор друштва за ревизију	47
4 Предузетници као самостални ревизори.....	47
5 Уговор о ревизији.....	48
6 Обавезе правног лица код којег се обавља ревизија	48
7 Заштита поверљивих података	49
8 Ревизорски извештај	49
9 Додатни извештај комисији за ревизију	49
10 Накнада за обављену ревизију	50
11 Додатне услуге уз обављање ревизије.....	50
12 Забрана за ревизорско друштво и за ревизора.....	50
13 Замена друштва за ревизију и ревизора	51
14 Казнене одредбе	51
Додела кредитних средстава субјектима који су Фонду за развој поднели захтеве до 10. 12. 2020. године, а о њима није одлучено.....	52
1 Корисници и намена средстава.....	52
2 Услови коришћења средстава	52
2.1 Посебни услови за коришћење кредита за привредне субјекте из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја	53
2.2 Средства осигурања.....	54
3 Финансијски оквир.....	55
4 Начин реализације.....	55
5 Праћење реализације	55
6 Услови за привредне субјекте којима је кредит одобрен у 2020. години.....	56
Појам и статус огранка привредног друштва према Закону о привредним друштвима	56
Кратке теме из области рачуноводства, пословања предузетника и девизног пословања кроз питања претплатника	60
Примена девизног курса за евидентирање у ПОПДВ обрасцу, евидентирање остварених прихода и приликом издавања рачуна за извоз добара	60
Девизни курс за потребе издавања ПДВ рачуна и евидентирања у ПОПДВ обрасцу	60
Девизни курс за потребе рачуноводственог обухватања.....	61
Садржина рачуна за промет добара и услуга који је ослобођен ПДВ-а по члану 24. Закона о ПДВ-у у складу са чланом 197. Правилника о ПДВ-у	62
Остала питања из области рачуноводства	63
Позајмице оснивача без обавезе враћања не приходују се при враћању, него се исказују преко капитала	63
Немогућност коришћења ревалоризационих резерви за покриће губитака	65
Евидентирање продаје односно откупа потраживања.....	65
Евидентирање консигнационе продаје у иностранство	66
Начин евидентирања права коришћења земљишта у јавној својини	68
Продаја стечајног дужника као правног лица: ванредни финансијски извештај	72
Књижење трошкова тим-билдинга	72
Питања у вези са пословањем предузетника	72
Паушалци: вођење КПО књиге у електронском облику	72
Брисање предузетника паушалца	73
Остала питања	73
У ком року од доспећа се подноси предлог за извршење?	73
Рачунарско програмирање: обавеза евидентирања преко фискалне касе	74
Питања из области девизног пословања.....	75

САДРЖАЈ

Извештавање у вези са зајмом датом нерезидентном друштву	75
Коришћење добијене кредитне ноте након плаћања фактуре	75
Давање јемства/гаранције нерезидентном правном лицу	76

ПОРЕЗИ

Утврђивање пореске основице за обрачун ПДВ-а приликом промета добара и услуга 77

Кратке теме из области ПДВ-а кроз мишљења Министарства финансија 83

Накнада за услугу саветовања као део камате за промет услуга који финансијери пружају кориснику средстава	83
Порески третман продаје добара преко интернета, која се достављају купцима путем поште, при чему се трошкови доставе зарачунавају купцима	83
Право на одбитак претходног пореза по основу рачуна који је издало лице које није поднело евиденциону пријаву у складу са Законом о ПДВ-у	84
Остваривање пореског ослобођења по основу међународног уговора	86
Порески третман продаје дела имовине у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у	87
Одређивање пореског дужника за промет изградње подземне и надземне инфраструктуре рудника	87
Отпремање добара на територију АПКИМ по налогу иностраног примаоца добара	88
Порески третман услуга које се пружају у складу са прописима о здравственој заштити	89

Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника 90

ПДВ у грађевинарству: један рачун за више градилишта	90
Исказивање података у ПОПДВ обрасцу: хотелски рачун – боравишна такса и осигурање	90
Примена пореског ослобођења за превозне услуге у вези са увозом добара, које су пружене физичком лицу ..	90
Рекламација: уместо повраћаја добара добављачу, купац их шаље на уништавање	91
Обавеза утврђена решењем пореског органа	91
Аванс примљен пре уласка у систем ПДВ-а, а промет извршен након што је продавац постао обвезник ПДВ-а ..	92
Закупац улаже у закупљени објект на терет закуподавца	93
Исказивање накнаде у динарима на рачуну за услуге извршене у иностранству по новим правилима од 1. 7. 2021. године	93
Стопа ПДВ-а за промет отвореног паркинг места уз промет стана	94
Поклон опреме (камиона)	94
Пренос непокретности као пословне целине – примена члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у	95
Време промета непокретности (изграђеног објекта)	95
Обавеза издавања рачуна за промет земљишта	96
Превозне услуге пружене у вези са добрима која се смештају у царинско складиште	96
Пореско ослобођење за превозне услуге у вези са извозом добара, које се пружају до места претовара	97
Интерни обрачун ПДВ-а у случају да је рачун страног лица примљен са обрачунатим ПДВ-ом	97
Прикључак на електроенергетски систем: изградња трафостанице и пренос права располагања на дистрибутера енергије од стране обвезника ПДВ-а	98
Уступање уговора о лизингу: ПДВ и књижење	99
Изградња паркинга – право на одбитак претходног пореза	100
Право на одбитак претходног пореза по основу интерно обрачунаог ПДВ-а	101
Сразмерни одбитак ПДВ-а: дате бескалатне позајмице	101

ЗАРАДЕ

Преглед најважнијих измена и допуна Закона о финансијској подршци породици

са децом 103

1 Урачунавање прихода за остваривање дечјег додатка лица која самостално обављају делатност	103
2 Додата је једна врста прихода која није од утицаја на остваривање права на дечји додаток	103
3 Повећан је максималан износ накнаде зараде за одсуство са рада породиље	104
4 Накнада зараде за породилско одсуство (више) не може да буде нижа од минималне	104
5 Новине приликом исплате остале накнаде за породиље – пољопривредне осигуранике	104

6	Остале накнаде по основу посебне неге детета могу да се остваре истовремено са правом на додатак за помоћ и негу другог лица.....	105
7	Повећање максималног износа при истовременом коришћењу накнаде зараде и остале накнаде – од 1. јануара 2022. године	105
8	Могућност прерачуна обрачунате накнаде зараде, односно остале накнаде	105
9	Проширује се право на родитељски и дечји додатак	105
10	Имунизација као услов за родитељски додатак	106
11	Овлашћује се комисија Републичког фонда за ПИО за давање мишљења о степену сметњи у психофизичком развоју детета у поступцима остваривања права на новчану накнаду по основу незапослености за време посебне неге детета	106
12	Обавеза враћања неосновано примљених исплата	106
13	Прелазне и завршне одредбе Измена Закона	107

Накнада зараде/плате и остале накнаде за време породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета 107

1	Накнада зараде/плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета	108
1.1	Одсуства са рада запослених породиља која се плаћају сходно Закону	108
1.2	Лица која остварују право на накнаду зараде по Закону	112
1.3	Основица за накнаду зараде	113
1.4	Месечна основица накнаде зараде.....	115
1.5	Месечни износ накнаде зараде.....	118
1.6	Послодавци могу да врше додатне исплате породиљама.....	122
2	Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета	123
2.1	Лица која остварују право на остале накнаде по Закону	123
2.2	Дужина трајања права на остале накнаде	123
2.3	Начин утврђивања осталих накнада по основу рођења и неге детета и посебне неге детета	124
2.4	Могуће је истовремено коришћење права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на остале накнаде по основу посебне бриге о деци	127
2.5	Обрачун и исплата осталих накнада за конкретне категорије подносилаца захтева	127

Услови и начин остваривања права на финансијску подршку породици са децом 136

1	Поступак остваривања права на НАКНАДУ ЗАРАДЕ за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета	136
1.1	Остваривање права на накнаду зараде (само) за породилско одсуство – запослена жена.....	137
1.2	Остваривање права на накнаду зараде (само) за одсуство са рада ради неге детета – запослена жена	137
1.3	Остваривање права на накнаду зараде за породилско и одсуство ради неге детета – запослена жена	137
1.4	Остваривање права на накнаду зараде за породилско одсуство у трајању до три месеца од дана порођаја – члан 95. Закона о раду	137
1.5	Остваривање права на накнаду зараде за породилско одсуство – отац детета.....	137
1.6	Остваривање права на накнаду зараде за одсуство са рада ради неге детета – наизменично отац и мајка детета.....	138
1.7	Остваривање права на накнаду зараде за одсуство са рада ради неге детета – усвојитељ, хранитељ, старатељ	138
1.8	Остваривање права на накнаду зараде за одсуство ради посебне неге детета – мајка/отац/усвојитељ/старатељ/хранитељ детета	138
2	Поступак остваривања права на ОСТАЛЕ НАКНАДЕ по основу рођења и неге детета и посебне неге детета	138
2.1	Остваривање права на остале накнаде – мајка која је у периоду од осамнаест месеци пре рођења детета остваривала приходе, али је у моменту рођења детета незапослена (члан 17. став 1. тачка 1) Закона)	139
2.2	Остваривање права на остале накнаде – мајка која самостално обавља делатност (члан 17. став 1. тачка 2) Закона)	139
2.3	Остваривање права на остале накнаде – мајка која је остваривала приходе по основу уговора ван радног односа (члан 17. став 1. т. 4–7) Закона)	139
2.4	Остваривање права на остале накнаде – мајка која је у периоду од осамнаест месеци пре рођења детета била пољопривредни осигураник (члан 17. став 2. Закона).....	140

2.5 Остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета у трајању до три месеца од дана порођаја	140
2.6 Остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета – отац детета	140
2.7 Остваривање права на остале накнаде по основу посебне неге детета – усвојитељ, старатељ, хранитељ	140
Права и обавезе оснивача друштва који у свом друштву ради	141
1 Обавезно осигурана лица – оснивачи	141
2 Шта је представљање и заступање друштва?	142
3 Обрачунавање доприноса	142
3.1 Када се не плаћају доприноси на најнижу основицу?	143
4 Видови ангажмана оснивача – законског заступника	143
4.1 Уговор о правима и обавезама	145
4.2 Допунски рад	146
5 Табеларни приказ права и обавеза оснивача – заступника	147
5.1 Оснивач – заступник <u>нема заснован радни однос</u> (ни у свом друштву нити код другог послодавца)	148
5.2 Оснивач – заступник <u>има заснован радни однос</u> (у свом друштву или код другог послодавца)	149
5.3 Оснивач – заступник је <u>пензионер</u>	150
5.4 Оснивач – заступник је истовремено и предузетник	150
6 Подношење пореске пријаве и плаћање доприноса – ПП ОД-О	151
7 Пријава на осигурање	152
8 Оснивачи привредног друштва страни држављани	153
Кратке теме из области зарада, накнада зарада и осталих прихода грађана кроз питања претплатника	155
Олакшице при запошљавању из члана 21д ЗПДГ	155
Олакшице при запошљавању особа са инвалидитетом: три године	156
Распоређивање запосленог или службени пут	157
Незаконит отказ: враћање запосленог на рад и исплата накнаде штете	157
Уписивање стажа за лица која сама уплаћују доприносе	158
Боловање: максимално трајање	159
Јубиларна награда: рачунање бенефицираног стажа	159
Трошкови сахране запосленог које послодавац плаћа директно добављачима услуга	160
Прокуриста – опорезивање накнаде и врста прихода	161
Ликвидациони управник – лице које није уједно и оснивач друштва	161
Криптовалуте: приход физичког лица остварен рударењем	161
Исправка грешке: Обрачун отпремнине који је објављен у броју 6/2021, на стр. 117	162

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за септембар 2021. године	163
Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2021. године	167
1 Просечна месечна зарада по запосленом	167
2 Доприноси за социјално осигурање	167
2.1 Стопе доприноса	167
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	167
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	167
3 Минимална зарада	167
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	167
5 Индекс потрошачких цена	168
6 Законске камате	168
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	168
6.2 Годишња законска затезна камата	168
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	169

Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва

Чланом 83. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019 – даље: **ЗПД**) предузетник је дефинисан као пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је, као такво, регистровано у складу са законом о регистрацији. Значи, предузетник је привредни субјект, али није привредно друштво.

Најпре треба нагласити да предузетник за све обавезе настале у вези са обављањем своје делатности одговара целокупном својом имовином, при чему у ту имовину улази и имовина коју стиче у вези са обављањем делатности, као и да одговорност за обавезе не престаје брисањем предузетника из регистра. **Што се правног субјективитета предузетника тиче, носилац правног субјективитета је предузетник, а не његова радња.** Предузетник је увек означен именом и презименом, а име и презиме су обавезан део пословног имена под којим се исти региструје. Након брисања из регистра одговорност предузетника не престаје јер је носилац правног субјективитета физичко лице чији правни субјективитет није престао брисањем из регистра. Дакле, физичко лице које је имало статус привредног субјекта и било уписано у регистар предузетника остаје одговорно за обавезе које су настале у вези са обављањем предузетничке делатности. Међутим, уколико поверилац утужује физичко лице које је имало статус предузетника након његовог брисања из регистра, тужбу не треба да поднесе привредном, већ основном или вишем суду, јер тужени у поступку у тренутку подношења тужбе нема својство привредног субјекта. Другачија је ситуација уколико је у тренутку подношења тужбе физичко лице било уписано у регистар предузетника, па у току поступка буде избрисано из истог. По правном схватању Грађанског одељења Врховног касационог суда, које је усвојено на седници од 23. 3. 2012. године, својство предузетника је на дан подношења тужбе релевантно за одређивање стварне надлежности привредног суда. По том правном схватању, уколико у току трајања поступка дође до брисања утуженог предузетника из регистра, при-

вредни суд задржава надлежност јер наведена околност суштински не мења критеријуме на којима је стварна надлежност заснована.

Министарство финансија објавило је Мишљење бр. 430-00-00394/2014-04 од 12. 11. 2014. године, у којем се наводи следеће: „Према мишљењу Министарства привреде од 10. 11. 2014. године, обављање привредне делатности у статусу предузетника значи да предузетник обавља делатност, а не радња. Радња се у Закону о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/11, 99/11 и 83/14 – др. закон) и не помиње, а и по претходном Закону о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 125/04), који је помињао радњу, она није имала субјективитет. Све правне послове у обављању делатности предузетника предузима предузетник у своје име. Предузетник стиче сва права и обавезе поводом обављања делатности ради које је формирао такву ’радњу’. У том смислу таква ’радња’ и не може бити странка у поступку (не може бити ни тужилац ни тужени). Како радња не постоји као субјект у праву, то нису могући никакви уговори са радњом. За закључење уговора је, пре свега, потребан субјективитет, који се овде појављује у облику уговорне способности. **Радња нема ни субјективитет ни уговорну способност, иако има неких обележја која стварају утисак као да радња постоји као субјект у праву (пословно име, седиште, матични број...).** Међутим, сва ова обележја у ствари су обележја предузетника, а не радње. Пословно име је име под којим предузетник обавља делатност. Седиште је место у коме предузетник обавља делатност, матични број је број под којим предузетник обавља делатност, итд. Због статуса овакве ’радње’, као организације без правног субјективитета, предузетник може закључити уговор са неким трећим, али не и са таквом ’радњом’ чији је он оснивач. Чак и када би се закључио такав уговор, он не би имао никаквог правног дејства.”

Уколико физичко лице жели да послује не као предузетник, него да делатност обавља као привредно друштво (д. о. о. или а. д.), **потребно је да престане са обављањем регистроване делатности, односно да одјави предузетника из регистра и истовремено оснује привредно друштво.**

Дакле, у оснивачком акту као вредност неновчаног улога наводи се разлика између имовине и обавеза којима се наставља обављање делатности, при чему се почетни биланс стања саставља на основу појединачних вредности имовине и обавеза из пословних књига предузетника (које су наведене у одлуци о наставку обављања делатности предузетника у форми привредног друштва).

Пример: Отварање почетног стања у пословним књигама друштва

Завршни биланс предузетника изгледа овако:

Опис	Износ
Земљиште	250.000
Грађевински објекти	1.000.000
Опрема	1.000.000
Залихе	150.000
Потраживања од купаца	100.000
Новац на рачуну	20.000
УКУПНО ИМОВИНА	2.520.000
Остали капитал	2.000.000
Нераспоређени добитак текуће године	20.000
Нераспоређени добитак ранијих година	30.000
Дугорочне обавезе	300.000
Обавезе према добављачима	170.000
УКУПНО КАПИТАЛ И ОБАВЕЗЕ	2.520.000

Приликом сачињавања списка имовине и обавеза које преноси на друштво предузетник је одлучио да:

- објекат у којем је као предузетник обављао делатност (и унео својевремено у пословне књиге) неће унети у ново друштво јер ће делатност обављати у закупуном простору;
- путнички аутомобил који му је исказан у оквиру опреме (у вредности 500.000 динара) такође не уноси у ново друштво јер не жели да по том основу плаћа порез на пренос апсолутних права.

У одлуци о наставку обављања делатности предузетника у форми привредног друштва физичко лице је направило списак имовине којом намерава

да настави да обавља делатност и преузетих обавеза:

Опис	Износ
Опрема	500.000
Залихе робе	150.000
Потраживања од купаца	100.000
Новац на рачуну	20.000
УКУПНО ИМОВИНА	770.000
Дугорочне обавезе	300.000
Обавезе према добављачима	170.000
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	470.000
НЕТО ИМОВИНА / КАПИТАЛ	300.000

При томе, у оснивачком акту неновчани улог исказан је у износу од 300.000 динара. Као врста неновчаног улога наведена је опрема.

Дакле, као што је претходно објашњено, као неновчани улог у оснивачком акту није обавезно навести сву имовину која се преноси на друштво.

Истовремено је регистрован и новчани улог у износу од 1.000 динара, који је физичко лице уплатило независно од новца који је био на пословном рачуна предузетника (мада је могуће да то буде и износ који се преноси са пословног рачуна). По основу новчаног улога АПР захтева потврду банке о уплати физичког лица на рачун друштва које се оснива. У складу са наведеним, укупан основни капитал друштва регистрован је у износу од 301.000 динара, а књижење је спроведено на следећи начин:

Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
023	Опрема	500.000	
131	Роба у магацину	150.000	
204	Купци у земљи	100.000	
241	Текући (пословни) рачуни	21.000	
414	Дугорочни кредити и зајмови у земљи		300.000
435	Добављачи у земљи		170.000
301	Удели друштава с ограниченом одговорношћу		301.000

- за отварање пословних књига по основу Одлуке о наставку обављања делатности предузетника у форми привредног друштва

ПС

ИНГ-ПРО

Подзаконски акти за примену Закона о електронском фактурисању

Закон о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021) ступио је на снагу 7. маја 2021. године, али ће се примењивати одложено – од три датума:

- јануар 2022,
- јул 2022. и
- јануар 2023. године,

у зависности од тога да ли се ради о субјекту из јавног или из приватног сектора.

Од:	Субјект јавног сектора	Субјект приватног сектора, односно обвезник ПДВ-а
1. јануара 2022. године	издаје електронску фактуру другом субјекту јавног сектора	издаје електронску фактуру субјекту јавног сектора
	прима и чува електронску фактуру	
	електронски евидентира обрачун ПДВ-а (у ситуацијама када за то има обавезу)	
1. јула 2022. године	издаје електронску фактуру субјекту приватног сектора	прима и чува електронску фактуру издату од стране субјекта јавног сектора
		прима и чува електронску фактуру издату од стране субјекта приватног сектора
1. јануара 2023. године	/	издаје електронску фактуру субјекту приватног сектора
		електронски евидентира обрачун ПДВ-а (у ситуацијама када за то има обавезу)

Детаљан коментар Закона о електронском фактурисању објављен је у броју 6/2021, стр. 8 (чланак: „Закон о електронском фактурисању”).

На основу овлашћења из Закона о електронском фактурисању Министарство финансија и Влада Републике Србије усвојили су шест подзаконских аката потребних за примену тог закона, који су објављени у „Службеном гласнику РС” бр. 69/2021 од 9. јула 2021. године. То су:

1. Правилник о начину и поступку регистрација за приступ систему електронских фактура, начину приступања и коришћења система електронских фактура и начину коришћења података који су доступни у систему електронских фактура;

2. Уредба о условима и начину коришћења система за управљање фактурама;

3. Правилник о елементима електронске фактуре, форми и начину доставе пратеће и друге документације кроз систем електронских фактура, начину и поступку електронског евидентирања обрачуна пореза на додату вредност у систему електронских фактура и начину примене стандарда електронског фактурисања;

4. Уредба о условима и начину чувања и стављања на увид електронских фактура и начину обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине фактура у папирном облику;

5. Уредба о поступку и условима за давање и одузимање сагласности за обављање послова информационог посредника и

6. Правилник о начину поступања Централног информационог посредника.

Сви усвојени подзаконски акти за примену Закона о електронском фактурисању ступили су на снагу 17. јула 2021, а примењују се од 1. јануара 2022. године.

Овде неће бити дат осврт на одредбе Уредбе о поступку и условима за давање и одузимање сагласности за обављање послова информационог посредника и Правилника о начину поступања Централног информационог посредника, с обзиром на то да се не ради о материји која је од значаја за **кориснике** система електронских фактура.

1 Систем електронских фактура

Систем електронских фактура је информатичко-технолошко решење којим управља централни информациони посредник (посебан организациони део у оквиру Министарства финансија) преко којег се врше слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских фактура.

Према тренутно расположивим информацијама, систем електронских фактура ће се налазити на адреси <https://www.efaktura.mfin.gov.rs/>.

Чување електронских фактура у систему електронских фактура од стране субјеката јавног сектора, односно субјеката приватног сектора **који за те потребе не користе систем информационог посредника**, врши се коришћењем поступака и технолошких решења којима се обезбеђује веродостојност порекла и интегритета садржине електронске фактуре преузете из система електронских фактура, уз обавезно испуњавање услова и стандарда информационе безбедности у складу са прописима којима се уређује информациона безбедност, независно од начина преузимања и формата преузете електронске фактуре. Поменути субјекти могу да претражују и преузимају електронске фактуре које се чувају у систему електронских фактура, које су они издали и примили.

Чување, претраживање и преузимање електронских фактура обавља се у складу са интерним техничким упутством које се објављује на интернет страници Министарства финансија, а садржи техничка објашњења за рад у систему (даље: интерно техничко упутство).

Чување електронских фактура од стране субјеката приватног сектора, **који за те потребе користе систем информационог посредника**, врши се коришћењем поступака и технолошких решења којима се обезбеђује веродостојност порекла и интегритета садржине електронске фактуре преузете из система електронских фактура, уз обавезно испуњавање услова и стандарда информационе безбедности у складу са прописима којима се уређује информациона безбедност, независно од начина преузимања и формата преузете електронске фактуре.

Систем информационог посредника у оквиру ког се чувају електронске фактуре мора да обезбеди висок ниво заштите од губитака података

који се чувају, нарушавања интегритета тих података и неовлашћеног приступа тим подацима. Чување и преузимање електронских фактура из система електронских фактура врши се у складу са интерним техничким упутством. Начин чувања електронских фактура мора да омогућава њихово стављање на увид у случају захтева надлежног органа који има приступ подацима из система електронских фактура у складу са законом. Стављање на увид електронских фактура у случају захтева надлежног органа мора да буде извршено на начин који омогућава брз, ефикасан и безбедан пренос података о електронским фактурама за једног или више субјеката јавног односно приватног сектора, односно добровољног корисника система електронских фактура, тако да подаци о електронским фактурама буду представљени на прегледан и систематичан начин. Стављање на увид електронских фактура врши се у складу са интерним техничким упутством.

Сматра се да **преузимање и штампање електронске фактуре** од стране субјекта приватног сектора, односно добровољног корисника система електронских фактура, које је извршено до истека рока за обавезно чување електронских фактура, обезбеђује веродостојност порекла и интегритет садржине уколико:

- 1)** папирни облик електронске фактуре садржи све елементе које је садржао и електронски облик, као и ознаку да је електронска фактура генерисана у систему електронских фактура, јединствени идентификатор фактуре и датум и време слања фактуре;
- 2)** папирни облик електронске фактуре приказује све елементе из тачке 1) овог члана на читак начин;
- 3)** преузимање и штампање електронске фактуре извршено је у складу са одредбама о преузимању и штампању примерка електронског документа из прописа којима се уређује електронски документ.

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За бржу информацију и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Уговарање ревизије финансијских извештаја за 2021. годину

Увод

Према одредбама Закона о ревизији („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 – даље: Закон) **обвезници законске ревизије имају рок за закључење уговора о ревизији финансијских извештаја за 2021. годину најкасније до 30. септембра 2021. године.**

С обзиром на то да је овај закон у примени од 1. јануара 2020. године, најпре указујемо на поједине појмове који се у његовом и у тексту чланка појављују:

1) ревизија финансијских извештаја (даље: ревизија) представља поступак провере и оцене финансијских извештаја, као и података и метода који се примењују при састављању тих извештаја, на основу којих се даје независно стручно мишљење о томе да ли финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима дају истинит и објективан приказ финансијског стања и резултата пословања правног лица у складу са одговарајућом регулативом за израду финансијских извештаја;

2) субјекат ревизије је правно лице, односно предузетник у смислу закона којим се уређује рачуноводство, чији су финансијски извештаји предмет законске ревизије у складу са Законом;

3) законска ревизија означава ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја, састављених у складу са законом којим се уређује рачуноводство, **која је по Закону обавезна;**

4) ревизорски извештај је извештај о обављеној ревизији који издаје друштво за ревизију, односно самостални ревизор у складу са Законом и Међународним стандардима ревизије;

5) Међународни стандарди ревизије и Међународни стандард контроле квалитета (даље: MCP) представљају Међународне стандарде ревизије (*International Standards on Auditing – ISA*) и Међународне стандарде контроле квалитета (*International Standard on Quality Control – ISQC*), као и са њима повезане ставове и стандарде које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије и уверавања (*International Auditing and Assurance Standards*

Board – IAASB) Међународне федерације рачуновођа (*International Federation of Accountants – IFAC*), измене тих стандарда и будуће стандарде издате или прихваћене од стране поменутог тела, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија (даље: Министарство).

Напомена аутора: *Решење о утврђивању превода Међународних стандарда ревизије (чији су саставни део Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, уређења, осталих уверавања и сродних услуга) објављено је у „Службеном гласнику РС” бр. 100/2018 од 19. 12. 2018, а на снагу је ступило 27. 12. 2018. године.*

1 Ко може да обавља ревизију

Субјекти ревизије треба пре свега да знају ко то има право да анализира њихове финансијске извештаје и оцењује њихове унутрашња догађања.

Сагласно члану 4. Закона, **ревизију финансијских извештаја може да обавља:**

1) друштво за ревизију – привредно друштво са седиштем у Републици Србији које:

а) основано је у складу са законом којим се уређују привредна друштва,

б) у складу са Законом има важећу дозволу за обављање ревизије,

в) у радном односу са пуним радним временом има најмање једног запосленог лиценцираног овлашћеног ревизора и

г) испуњава друге услове утврђене Законом;

2) друштво за ревизију државе чланице – правно лице, без обзира на његову правну форму, које:

а) има дозволу надлежног органа државе чланице Европске уније (даље: држава чланица) за обављање законске ревизије,

б) добило је дозволу за обављање ревизије у складу са Законом,

в) регистровано је за обављање ревизије у смислу Закона;

3) друштво за ревизију треће земље – правно лице, без обзира на његову правну форму, које:

а) има дозволу надлежног органа треће земље за обављање законске ревизије (осим правног лица

са рачуноводственим књижењем пореских обавеза, дизајнирање система интерне ревизије и интерне контроле, као и њихово спровођење, дизајнирање и примену информационих система у рачуноводственој области, актуарске услуге, друге услуге које би у конкретним околностима могле да угрозе независност лиценцираног овлашћеног ревизора или друштва за ревизију и/или да утичу на вредновање позиција у финансијским извештајима);

5) уколико наступе друге околности које могу да утичу на независност лиценцираног овлашћеног ревизора.

Забрана обављања наведених услуга односи се и на лиценциране овлашћене ревизоре који обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извештаја код субјекта ревизије.

Такође, **друштво за ревизију не може да обавља ревизију код субјекта ревизије:**

1) у којем има уделе или акције или уделе и акције у повезаном правном лицу са субјектом ревизије;

2) који је власник удела или акција друштва за ревизију;

3) ако је друштво за ревизију, односно било која организациона јединица у мрежи којој припада, односно повезано лице са друштвом за ревизију пружало правном лицу у години за коју се обавља ревизија, као и у години у којој се обавља ревизија следеће услуге:

(1) припрему и вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја,

(2) процену вредности капитала, имовине и/или обавеза која ће бити рефлектована у финансијским извештајима, односно у којима постоји очигледан сукоб интереса,

(3) заступање у судским поступцима у вези са пореским предметима,

(4) обрачун пореза и подношење пореских пријава за физичка лица руководиоце у сектору финансија у привредном друштву,

(5) саветовање у вези са рачуноводственим књижењем пореских обавеза,

(6) дизајнирање система интерне ревизије и интерне контроле, као и њихово спровођење,

(7) дизајнирање и примену информационих система у рачуноводственој области,

(8) актуарске услуге,

(9) друге услуге које би у конкретним околностима могле да угрозе независност лиценцираног овлашћеног ревизора или друштва за ревизију и/или да утичу на вредновање позиција у финансијским извештајима;

4) ако је повезано са правним лицем на други начин, тако да таква повезаност може да утиче на независност и непристрасност обављања ревизије.

Наведене забране односе се и на друштва за ревизију која обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извештаја код субјекта ревизије.

Изузетно, друштво за ревизију не може да тражи нити да прима новчане и неновчане дарове или услуге од субјекта ревизије код ког обавља ревизију или од другог правног односно физичког лица које је у вези са тим субјектом ревизије, осим ако би објективна, разумна и обавештена трећа страна њихову вредност оценила незнатном и занемарљивом.

13 Замена друштва за ревизију и ревизора

Коначно, приликом уговарања ревизије обвезници ревизије посебно треба да имају у виду одредбе члана 50. Закона, којима се регулише колико година један субјект ревизије може да има истог ревизора. Конкретно:

1) друштво за ревизију највише десет година узастопно може да обавља ревизију код истог друштва од јавног интереса од почетка обављања ревизије, осим ако посебним законом није друкчије уређено, а након истека тог периода друштво за ревизију не може да обавља ревизију код истог друштва од јавног интереса наредне четири године;

2) друштва за ревизију дужна су да најкасније сваке седме године од почетка обављања ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије изврше замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја, односно кључног ревизорског партнера. Лиценцирани овлашћени ревизор, односно кључни ревизорски партнер може поново да обавља ревизију код истог обвезника ревизије три године од датума потписивања последњег ревизорског извештаја за тог обвезника.

14 Казнене одредбе

Према члану 114. тачка 2) Закона, новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које је обвезник ревизије по Закону, ако не изабере друштво за ревизију на начин и у року који су прописани Законом. За исти пропуст казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Додела кредитних средстава субјектима који су Фонду за развој поднели захтеве до 10. 12. 2020. године, а о њима није одлучено

У „Службеном гласнику РС” бр. 76/2021 објављен је Закон о утврђивању финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (даље: Закон), који је на снагу ступио 29. 7. 2021. године.

Увод

Наведеним законом се, у циљу очувања стабилности финансијског и привредног система Републике Србије у условима потенцијалних ризика због опасности од ширења заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, уређују:

- **додела кредитних средстава** привредним субјектима који су Фонду за развој Републике Србије (даље: Фонд) поднели захтеве за кредит до 10. децембра 2020. године у складу са Уредбом о утврђивању Програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 54/20, 57/20 и 65/20 – др. закон – даље: Уредба),
- корисници и намена средстава,
- услови коришћења средстава,
- финансијски оквир и начин реализације и
- праћење реализације финансијске подршке привредним субјектима.

1 Корисници и намена средстава

Чланом 2. Закона утврђено је да право на коришћење средстава на основу Закона имају **предузетници, задруге, микро, мали и средњи привредни субјекти који су у већинском приватном или задружном власништву, а обављају производну, услужну, трговинску и пољопривредну делатност, који су Фонду поднели захтеве за кредит до 10. децембра 2020. године у**

складу са Уредбом, а о њима до дана ступања на снагу овог закона није одлучено.

Средства могу да се користе за набавку обртних средстава и одржавање текуће ликвидности привредних субјеката у циљу редовног измиривања обавеза према пословним партнерима, запосленима и држави.

Средства **НЕ** могу да се користе за:

- 1) организовање игара на срећу, лутрије и сл. делатности;
- 2) промет нафте и нафтних деривата;
- 3) производњу и промет производа или за активности које су забрањене у складу са прописима Републике Србије, међународним споразумима који се примењују у Републици Србији или правилима Европске инвестиционе банке (даље: ЕИБ).

2 Услови коришћења средстава

Услови које мора да испуни подносилац захтева за кредит у складу са чланом 3. Закона свакако су:

- да није у тешкоћама, односно да над њим није покренут стечајни поступак;
- да се над њим не спроводи поступак за унапред припремљени план реорганизације (даље: УППР) или да на снази нису мере из УППР;
- да се над њим не спроводи план реорганизације или да на снази нису мере из плана реорганизације, финансијско реструктурирање или поступак ликвидације.

По захтевима поднетим у 2020. години кредит може да се одобри и ако је у званичним финансијским извештајима привредног субјекта (за 2018. или 2019. годину) исказан нето губитак, али је остварен пословни добитак. Тај услов се не примењује на предузетнике који немају обавезу подношења финансијских извештаја.

Републике Србије, као и сва евентуално враћена средства од стране корисника кредита. Наведени износ умањује се за евентуалне трошкове принудне наплате потраживања и трошкове платног промета који падају на терет буџета Републике Србије.

6 Услови за привредне субјекте којима је кредит одобрен у 2020. години

У складу са чланом 10. Закона на привредне субјекте којима је кредит одобрен у 2020. години у складу са Уредбом примењују се:

- одредбе уговора о кредиту закључених са тим субјектима;
- одредбе Закона којима је уређена могућност продужења рока отплате кредита, у оквиру чега се продужавају грејс-период и период отплате;
- одредбе Закона које се односе на праћење реализације.

На привредне субјекте који су у складу са Уредбом поднели захтеве до 10. децембра 2020. године, а о којима до дана ступања на снагу Закона није одлучено, примењују се одредбе поменутог закона.

ПС

Владимир Саичић, дипл. правник

Појам и статус огранка привредног друштва према Закону о привредним друштвима

Закон о привредним друштвима дефинише огранак привредног друштва као издвојени организациони део привредног друштва на територији Републике Србије преко ког друштво обавља делатност у складу са законом. Дакле, огранак је издвојени део друштва, али то не значи да Закон о привредним друштвима тиме нужно мисли на просторну, односно територијалну одвојеност. То јасно произлази из одредбе ЗПД којом је прописано да огранак наступа у правном промету наводећи адресу огранка, само уколико се та адреса разликује од адресе седишта друштва. Јасно је да адреса огранка може да буде на истој адреси на којој је и седиште друштва. Дакле, Закон се пре свега фокусира на организациону одвојеност огранка, што може да се објасни на примеру друштва које обавља трговинску делатност, али се уз њу бави и транспортом. С обзиром на то да делатност трговине захтева другачију организацију од делатности транспорта, за такво привредно друштво најцелисходније је да формира посебни, издвојени део – огранак, који ће се бавити транспортом. Наравно, то није нужно, с обзиром на то да друштво, поред регистроване делатности, може да обавља и друге делатности у складу са законом, али је свакако корисно и целисходно.

Огранак нема својство правног лица, а у правном промету иступа у име и за рачун привредног друштва чији је део. Трећа лица, ако закључују уговор са огранком, закључују уговор са привредним друштвом чији је огранак део. Исто важи не само за закључивање уговора већ и за сваку другу активност од стране трећих лица усмерену према огранку. С друге стране, привредно друштво неограничено одговара за обавезе према трећим лицима које настану при пословању његовог огранка. Уколико се заступник огранка обавезе према трећем лицу по било ком правно допуштеном основу, он то практично не чини у име огранка, већ у име привредног друштва.

Огранак нема правни субјективитет, а у правном промету не егзистира као самостални субјект права. Он је у сваком погледу завиштан и неодвојив од друштва које га је основало. Међутим, у судској пракси појавило се питање страначке способности огранка по Закону о парничном поступку. Одговор на то питање садрже одговори на питања привредних судова који су утврђени на седницама Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда, одржаним 7. и 8. 11. 2016. године,

трећим лицима која се односе на цело привредно друштво, као и на онај део привредног друштва који не потпада под огранак. Међутим, и заступнику огранка могу да се наметну ограничења овлашћења актима друштва или актима надлежних органа, исто као што ограничења могу да се наметну и сваком другом заступнику. Ипак, ограничења овлашћења заступника огранка, исто као и ограничења овлашћења заступника друштва, не могу да се истичу у односу према трећим лицима, сем што, изузетно, могу да се истичу ограничења овлашћења у виду заједничког заступања, односно обавезног супотписа, и то само ако су регистрована у складу са законом о регистрацији.

У правном промету огранак наступа под пословним именом друштва, уз навођење: 1) да је реч о огранку; 2) адресе огранка, ако се разликује од адресе седишта друштва; 3) назива огранка, ако га има. Што се адресе огранка тиче, она се у правном промету не наводи, сем уколико се адреса огранка не разликује од адресе седишта друштва, када је обавезно навођење и адресе огранка. Што се назива огранка тиче, њега не треба мешати са пословним именом. Дакле, огранак може да има посебан назив, али не може да има посебно пословно име. Назив се разликује од пословног имена у том смислу што је назив ужи појам. Обавезни елементи пословног имена су назив, правна форма и адреса седишта друштва. Дакле, огранак који има посебан назив у правном промету користи назив друштва, који је садржан у пословном имену друштва, али и свој посебан назив, уз назначење да се ради о огранку. На назив огранка такође се примењују одредбе чл. 27–29. Закона о привредним друштвима, тј. и за назив огранка важе иста ограничења која су прописана за назив привредног друштва.

Огранак престаје: 1) одлуком коју доноси скупштина, односно ортаци или комплементари, ако оснивачким актом, односно статутом није другачије одређено; 2) престанком постојања привредног друштва у чијем је саставу, осим ако у случају статусне промене постоји одлука правног следбеника оснивача огранка о наставку рада огранка. Закон о привредним друштвима пре измена из 2018. године

није давао могућност да правни следбеник оснивача огранка донесе одлуку о наставку рада огранка уколико је привредно друштво у чијем је саставу огранак престало да постоји. Међутим, изменама и допунама закона из 2018. године прописана је и таква могућност. То је било потребно због ситуација када страна држава у којој је регистровано привредно друштво чији је огранак део даје могућност да се настави рад огранка у случају гашења привредног друштва.

Закон о привредним друштвима прописао је и посебне одредбе у вези са огранком страног привредног друштва. Наиме, одлука о образовању огранка страног привредног друштва мора да буде садржајнија од одлуке о образовању огранка домаћег привредног друштва, тако да мора да садржи: 1) назив и адресу огранка; 2) претежну делатност огранка; 3) лично име, односно пословно име заступника огранка и обим овлашћења заступника; 4) назив и седиште регистра у ком је оснивач огранка регистрован; 5) назив, правну форму и седиште оснивача огранка; 6) матични/регистарски број оснивача огранка; 7) лично име, односно пословно име заступника оснивача огранка; 8) податак о регистрованом капиталу оснивача, ако се према праву државе у којој је регистрован оснивач такав податак региструје; 9) адресу за пријем електронске поште. Приликом регистрације огранка страног привредног друштва региструју се подаци које обавезно садржи одлука о образовању огранка страног привредног друштва, као и финансијски извештаји оснивача, ако су састављени, подвргнути ревизији и обелодањени на основу права државе по којем оснивач има ту обавезу.

Дакле, питање огранка привредног друштва регулисано је одредбама Закона о привредним друштвима, с тим што би та регулатива у појединим сегментима морала да буде детаљнија како би се отклониле правне празнине, као што је, на пример, потреба детаљнијег дефинисања огранка, тј. када треба да се сматра да огранак постоји, затим питање обавезности регистрације заступника огранка уколико је само један од заступника друштва заступник огранка итд.

МС

ИНГ-ПРО

Кратке теме из области рачуноводства, пословања предузетника и девизног пословања кроз питања претплатника

Примена девизног курса за евидентирање у ПОПДВ обрасцу, евидентирање остварених прихода и приликом издавања рачуна за извоз добара

Девизни курс за потребе издавања ПДВ рачуна и евидентирања у ПОПДВ обрасцу

Чланом 22. став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да, ако је накнада за промет добара и услуга изражена у страниј валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке, односно уговорени курс који важи на дан настанка пореске обавезе. Значи, да би се утврдио девизни курс који се примењује за сврхе издавања рачуна за извоз, као и за исказивање у ПОПДВ обрасцу, треба сагледати КАДА настаје пореска обавеза.

У складу са чланом 16. Закона о ПДВ-у пореска обавеза настаје на дан када се најраније изврши један од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;
- 3) издавање рачуна за услуге из члана 5. став 3. тачка 1) наведеног закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период.

С обзиром на то да се ради о извозу добара, треба утврдити када је извршен промет добара у складу са чланом 14. Закона о ПДВ-у. Промет добара настаје, између осталог, на дан:

- отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу;
- преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица;
- преноса права располагања на добрима примаоцу, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза.

Дакле, када је у питању извоз добара, за утврђивање динарског износа накнаде, који се исказује у рачуну у складу са чланом 197. Правилника о ПДВ-у, релевантан је средњи курс Народне банке Србије на дан отпочињања слања или превоза добара.

Пример:

Обвезник ПДВ-а извршио је промет добара (започето је отпремање добара) 30. јула 2021. године. Фактурна вредност добара која се извозе износи 10.000 евра. Средњи курс на дан промета добара износи 118,00 динара за један евро.

Надлежни царински орган прихватио је фактуру и декларацију за редован извоз (ЈЦИ – ИЗ 1) 5. августа 2021, када је и започет поступак извозног царинења. За потребе извозног царинења надлежни царински орган применио је курс 5. августа 2021. године, који износи 118,20 динара за евро. Истог дана надлежни царински орган оверио је иступ добара.

Као што се види, отпремање добара свакако је започело пре него што је извршено извозно царинење. Значи, за исказивање вредности на рачуну и у обрасцу ПОПДВ релевантан је средњи курс на дан промета (отпочињања слања), односно износ накнаде у динарима који ће бити исказан у фактури износи 1.180.000 динара (10.000 евра x 118,00 динара). То је уједно и износ који ће обвезник исказати у пољу 1.1 ПОПДВ обрасца.

Из Мишљења Министарства финансија број 011-00-261/2019-04 од 16. 1. 2020. године:

„Према томе, када обвезник ПДВ шаље или отпрема добра у иностранство и накнаду за тај промет наплаћује у страниј валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс Народне банке Србије који важи на дан промета добара – дан када је отпочело слање или отпремање добара у иностранство, независно од тога да ли ће за тај промет имати обавезу да обрачуна ПДВ или су за тај промет испуњени услови за остваривање пореског ослобођења.”

У случају када је извоз добара плаћен авансно, за утврђивање динарског износа накнаде релевантан је средњи курс Народне банке Србије на дан

Дакле, начин на који ћете искористити накнадно одобрене кредитне ноте зависи искључиво од уговора са инодобављачем. Уколико је уговорено да се приликом плаћања фактуре за наредне испоруке умањи износ у Налогу за плаћање за одобрени накнадни попуст, тада ви треба да донесете одлуку о правдању разлике у пословању са иностранством и да пословној банци поднесете Налог за плаћање према иностранству (слог 70) са шифром основа 650 – *Општински разлика на фактурирану вредности робе*.

Давање јемства/гаранције нерезидентном правном лицу

ПИТАЊЕ: Да ли правно лице из Србије може бити јемац за обавезе своје ћерке фирме правног лица у Црној Гори?

ОДГОВОР: Резиденти при обављању девизних послова могу нерезидентима да дају:

1. јемства и друга средства обезбеђења по основу кредитних послова са иностранством, или
2. јемства, као гаранцијски посао са иностранством.

1) У складу са чланом 23. Закона о девизном пословању резидент – правно лице може да:

- одобрава финансијске зајмове нерезиденту – дужнику;
- даје јемства и друга средства обезбеђења по кредитним пословима са иностранством;
- даје јемства и друга средства обезбеђења по кредитним пословима између нерезидената.

У складу са нормативним овлашћењем из члана 23. став 2. Закона Народна банка Србије донела је Одлуку о условима под којима и начину на који резиденти могу одобравати финансијске зајмове нерезидентима и давати јемства и друга средства обезбеђења по кредитним пословима са иностранством и кредитним пословима између нерезидената. Уколико резиденти – правна лица имају намеру да дају јемство или друго средство обезбеђења по кредитним пословима између нерезидената који немају седиште у држави чланици Европске уније, поменуто ће моћи да учине само уколико је нерезидент – дужник у већинском власништву тог

резидента и уколико уговоре и прибаве средство обезбеђења наплате, како је то наведено у поменутој одлуци.

На основу члана 24. Закона Народна банка Србије донела је Одлуку о извештавању о кредитним пословима са иностранством, којом се прописују начин извештавања о кредитним пословима са иностранством које резиденти обављају у складу са Законом, затим рокови и обрасци за то извештавање, као и документација коју резиденти у поступку извештавања подносе Народној банци Србије. Тачком 4. Одлуке, између осталог, прописано је и да је резидент у обавези да извештава НБС о јемствима и другим средствима обезбеђења која у корист нерезидента даје по кредитним пословима између два нерезидента у иностранству (јемства по кредитним пословима између два нерезидента у иностранству). Извештавање се врши на обрасцу Г-1, који резидент доставља Народној банци Србије у року од десет дана од дана доношења одлуке о давању гаранције или јемства, односно од дана давања јемства резидента – правног лица на чије пословање не утиче држава, и то у папирној и електронској форми, у ексел-формату, на мејл-адресу Народне банке Србије.

Осим тога, тачком 11. Одлуке о извештавању о кредитним пословима са иностранством прописано је да се о стању банкарске гаранције или јемства по кредитном послу између два нерезидента у иностранству извештава збирно, на обрасцу Г-2. Тај образац доставља се полугодишње – до 10. јануара, односно 10. јула за претходно полугодиште, у електронском облику, у ексел-формату, на мејл-адресу Народне банке Србије.

2) Чланом 26. став 4. Закона о девизном пословању прописано је да резидент – правно лице може да да јемство нерезиденту у следећа два случаја:

- по послу увоза робе и услуге другог резидента, и
- нерезиденту који изводи инвестиционе радове у Републици.

Напомињемо да резидентима – правним лицима није дозвољено давање јемства по пословима између два нерезидента који нису кредитни послови.

ПС

ИНГ-ПРО

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Утврђивање пореске основице за обрачун ПДВ-а приликом промета добара и услуга

Пореска основица приликом промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју није укључен ПДВ, у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о ПДВ-у). Субвенцијама се сматрају новчана средства која чине накнаду, односно део накнаде за промет добара или услуга, осим новчаних средстава на име подстицаја у функцији остваривања циљева одређене политике у складу са законом. У основицу се урачунавају и:

- 1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а;
- 2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Сагласно одредби члана 44. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021 и 64/2021 – даље: **Правилник**) основица садржи вредност амбалаже, и то:

- 1) неповратне (једнократне) амбалаже;
- 2) повратне амбалаже, коју обвезник ПДВ-а зарачунава примаоцу добара.

Повратном амбалажом сматра се амбалажа која се, после враћања, поново употребљава за исту намену.

Ако се накнада или део накнаде не остварују у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке, у коју није укључен ПДВ.

При промету добара или услуга које чине улог у привредно друштво основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке, у коју није укључен ПДВ.

У складу са претходно наведеним:

- пореска основица утврђује се на основу укупне накнаде коју обвезник прими или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара и услуга или трећег лица;
- пореска основица укључује субвенције које су непосредно повезане са ценом коштања испоручених добара, односно пружених услуга;

- пореска основица садржи вредност амбалаже;
- ако је накнада уговорена у бруто износу (нето накнада увећана за ПДВ), пореска основица утврђиваће се као разлика између бруто накнаде и износа ПДВ-а садржаног у тој накнади, при чему пореска основица не садржи износ ПДВ-а јер се ПДВ обрачунава применом пореске стопе на основицу. Такође, наведено начело примењује се у свим случајевима, изузев када је Законом о ПДВ-у другачије прописано. Примера ради, посебно је уређен начин утврђивања пореске основице приликом уноса добара као улога у капитал друштва или приликом промета без накнаде.

Дакле, као што је и наведено, пореска основица при промету добара и услуга представља износ накнаде у коју није укључен ПДВ. При томе накнада, у смислу члана 17. Закона о ПДВ-у, подразумева шири појам од основице зато што пореска основица не садржи износ ПДВ-а, док накнада укључује и износ ПДВ-а. С тим у вези, пореска основица при промету добара и услуга за обрачун ПДВ-а не може да буде једнака накнади коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, већ само мања од ње.

Пример: Обвезник ПДВ-а примио је накнаду за испоручена добра у износу од 100.000 динара. Примљени износ садржи нето накнаду, као и износ дугованог ПДВ-а. Пореска основица утврђује се као износ накнаде у коју није укључен ПДВ, што се добија применом прерачунате пореске стопе. Применом прерачунате пореске стопе на износ накнаде добија се износ дугованог ПДВ-а, док се пореска основица утврђује као разлика између укупне накнаде и износа ПДВ-а. У наведеном примеру, како се ради о промету опорезивом по општој стопи ПДВ-а од 20%, применом прерачунате стопе од 16,666667% на износ од 100.000 динара добија се пореска основица у износу од 83.333,33 динара ($100.000 - 100.000 \times 16,666667\%$).

Претходно наведено нарочито је значајно приликом утврђивања пореске основице у поступку пореске контроле, када је обвезник ПДВ-а извршио опорезиви промет добара или услуга са накнадом, а није обрачунао ПДВ. С тим у вези, када Пореска управа у оквиру поступка контроле

- 2) сваки други промет добара без накнаде;
- 3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Сагласно одредби члана 18. став 1. Закона о ПДВ-у основицом при промету добара без накнаде сматра се набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара у моменту промета. ПДВ не урачунава се у основицу.

Пореска основица при промету услуга без накнаде

Одредбом члана 5. став 4. Закона о ПДВ-у прописано је да се са прометом услуга уз накнаду изједначава:

- 1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника;
- 2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно друго пружање услуга без накнаде у непословне сврхе пореског обвезника.

Сагласно одредби члана 18. став 2. Закона о ПДВ-у основицом при промету услуга без накнаде сматра се цена коштања тих или сличних услуга у моменту промета. ПДВ не урачунава се у основицу.

Начин утврђивања пореске основице у случају превоза путника аутобусима који врши страни превозник

Сагласно члану 18. став 4. Закона о ПДВ, у случају превоза путника аутобусима од стране лица које нема место стварне управе у Републици, основицу чини просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз. Основица за обрачунавање ПДВ-а у случају превоза путника аутобусима од стране лица које нема место стварне управе у Републици Србији (даље: страни превозник) утврђује се као просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз аутобусом сагласно члану 18. став 4. Закона о ПДВ-у и одредбама чл. 48–50. Правилника. Сагласно Правилнику, аутобусом се сматрају аутобус, минибус и комби возило.

Просечна накнада превоза утврђује се тако што се просечан износ вредности км/путник од 0,045 евра помножи са бројем путника који путују аутобусом и бројем километара који аутобус прелази

преко територије Републике Србије. Наведену накнаду утврђује надлежни царински орган приликом уласка аутобуса на територију Републике Србије, о чему издаје потврду. Та потврда садржи податке о називу страног превозника, земљи регистрације и регистарској ознаци, броју путника, броју километара које аутобус прелази на територији Републике Србије, износу накнаде, као и износу обрачунатог и плаћеног ПДВ-а. Копију потврде из става 1. датог члана надлежни царински орган задржава за своје потребе.

Просечна накнада из става 1. наведеног члана утврђује се и када аутобус напусти територију Републике Србије ако страни превозник надлежном царинском органу не стави на увид оригинал потврде из става 1. овог члана, издате за превоз у току.

Основица при увозу добара

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике Србије.

Сагласно одредби члана 19. став 1. Закона о ПДВ-у основица при увозу добара је вредност увезеног добра утврђена по царинским прописима. У основицу при увоза добара урачунавају се и:

- 1) акциза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а;
- 2) сви споредни трошкови који су настали до првог одредишта у Републици Србији.

Првим одредиштем у Републици Србији сматра се место које је назначено у отпремници или другом превозном документу, а ако није назначено, место првог претовара добара у Републици Србији.

Утврђивање царинске вредности, као и пореске основице за обрачун ПДВ-а, у надлежности је царинског органа који спроводи царински поступак увоза конкретне робе.

Приликом увоза добара које је обвезник привремено извезао ради оплемењивања, обраде, доrade или прераде (даље: оплемењивање), оправке или уградње, основицу чини накнада коју је обвезник платио или треба да плати за оплемењивање, оправку или уградњу, а ако се та накнада не плаћа, основицу чини пораст вредности настао оплемењивањем, оправком или уградњом. И у наведеном случају у основицу се урачунавају и:

- 1) акциза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а;
- 2) сви споредни трошкови који су настали до првог одредишта у Републици Србији.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Кратке теме из области ПДВ-а кроз мишљења Министарства финансија

Накнада за услугу саветовања као део камате за промет услуга који финансијери пружају кориснику средстава

Одредбом члана 12. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: **Закон**) прописано је да се тим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга. Према ставу 3. члана 12. Закона, када услугу пружа страна лица које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ-а у складу са тим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматрају се:

- 1) свако лице које обавља делатност као трајну активност, без обзира на циљ обављања те делатности;
- 2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

У складу са чланом 12. став 4. Закона, ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

Одредбама члана 25. Закона прописано је на које се промете добара и услуга примењује пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. Сагласно одредби члана 25. став 1. тачка 3) Закона, ПДВ не плаћа се на промет новца и капитала, и то када су у питању кредитни послови, укључујући посредовање, као и новчане позајмице.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-369/2021-04 од 19. јула 2021. године, које се односи на ситуацију када страна лица – финансијери ангажују правне и техничке саветнике у вези са реализацијом финансијских аранжмана који се односе на одређени пројекат, при чему накнаду за услуге тих саветника у складу са уговором плаћа обвезник ПДВ-а – корисник средстава, наведено је следеће: „Када обвезник ПДВ са седиштем у

Републици Србији, у циљу реализације одређеног пројекта, закључи уговор са финансијским институцијама – финансијерима, на основу којег обезбеди финансијска средства за тај пројекат, уз обавезу плаћања камате, реч је о промету услуга из члана 25. став 1. тачка 3) Закона за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. За промет услуга из члана 25. став 1. тачка 3) Закона када их пружају страна лица – финансијске институције (лица која немају седиште у Републици Србији), обвезник ПДВ – прималац услуга из члана 25. став 1. тачка 3) Закона (у даљем тексту: обвезник ПДВ – корисник средстава) нема обавезу обрачунавања ПДВ. Поред тога, када страна лица – финансијери ангажују правне и техничке саветнике у вези са реализацијом финансијских аранжмана који се односе на предметни пројекат, при чему накнаду за услуге тих саветника у складу са уговором плаћа обвезник ПДВ – корисник средстава, обвезник ПДВ – корисник средстава нема обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ за промет наведених услуга, с обзиром на то да је реч о услугама које саветници пружају финансијерима. Наиме, према нашем мишљењу, у конкретном случају, накнада коју обвезник ПДВ – корисник средстава плаћа саветницима **представља део камате за промет услуга који финансијери пружају обвезнику ПДВ – кориснику средстава.**”

Порески третман продаје добара преко интернета, која се достављају купцима путем поште, при чему се трошкови доставе зарачунавају купцима

Према одредби члана 17. став 1. Закона о ПДВ-у пореска основица (даље: основица) при промету добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако истим законом није друкчије прописано. У складу са одредбама члана 17. став 3. Закона о ПДВ-у у

ћим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ-а да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ-а – испоручиоца добара.

У складу са Законом о ПДВ-у и Уредбом на отпремање добара са територије Републике ван територије Аутономне Покрајине Косово и Метохија (даље: Република ван АПКИМ) на територију Аутономне Покрајине Косово и Метохија (даље: АПКИМ) ПДВ се не обрачунава и не плаћа, под условом да обвезник ПДВ-а који врши промет тих добара поседује доказе да су добра отпремљена на територију АПКИМ. Доказима да је извршено отпремање добара на територију АПКИМ сматрају се јединствена исправа, издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ-а да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ-а – испоручиоца добара.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00509/2021-04 од 9. јула 2021. године, које се односи на порески третман промет добара привредном друштву из Албаније, при чему се предметна добра по налогу привредног друштва из Албаније отпремају његовом купцу на територију АПКИМ, наведено је следеће: „Када обвезник ПДВ – продавац изврши промет добара привредном друштву из Албаније, при чему се предметна добра, по налогу привредног друштва из Албаније, отпремају његовом купцу на територију АПКИМ, са аспекта Закона реч је о отпремању добара са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ. У том случају, ПДВ се не обрачунава и не плаћа ако обвезник ПДВ – продавац поседује јединствену исправу издату у складу са важећим прописима која

садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара (привредног друштва из Албаније) на пословни рачун обвезника ПДВ – продавца. Ако неки од наведених услова није испуњен, на предметни промет добара ПДВ се обрачунава по прописаној пореској стопи у складу са Законом о ПДВ.”

Порески третман услуга које се пружају у складу са прописима о здравственој заштити

Одредбом члана 25. став 2. тачка 8) Закона о ПДВ-у прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту.

Министарство финансија је у Мишљењу бр. 011-00-714/2021-04 од 9. јула 2021. године, у вези са пореским третманом промета услуга које обвезник ПДВ-а – Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије врши у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, објавило следеће: „Законом о ПДВ прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту. С тим у вези, промет услуга које обвезник ПДВ – Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије врши у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту – лекарски прегледи, амбулантне дијагностичко и терапијске интервенције из области медицине спорта, интерне медицине, пнеумофизиологије, физикалне медицине и рехабилитације, као и лабораторијске, односно биохемијске прегледе и анализе и друге услуге које пружа у складу са тим прописима, ослобођен је ПДВ без права на одбитак претходног пореза у складу са Законом о ПДВ.”

ПС

ИНГ-ПРО

Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника

ПДВ у грађевинарству: један рачун за више градилишта

ПИТАЊЕ: Добили смо по чл. 10. Закона о ПДВ-у улазну фактуру, са две ставке за грађевинске услуге на два градилишта, које збирно прелазе износ од 500.000,00 (укупан износ рачуна је 505.000,00). Да ли приликом фактурисања можемо да се позове-мо на члан 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у и да фактуру издамо без ПДВ-а (порески дужник је наручилац посла)?

ОДГОВОР: На основу наведених информација, при чему наводите да се ради о фактурисању обављеног посла на два различита градилишта, процењујемо да се ради и о два уговорена посла, па стога није испуњен критеријум из члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, који се односи на вредност већу од 500.000 дин., без ПДВ-а.

Мишљења смо да би фактура на укупан износ и пренос обрачуна ПДВ-а на наручиоца посла била неисправна, па је потребно да извођач радова ис-каже ПДВ на фактури (осим уколико није примио аванс по тим уговорима у 2020. години) зато што вредност уговореног посла из области грађевинарства, који се реализује извршењем више делимичних промета добара, односно услуга, нема утицај на одређивање пореског дужника, с обзиром на то да се порески дужник одређује на основу **вредности промета који се врши у оквиру реализације уговореног посла**. Значи, када су уговорене и опреде-љене ставке по градилиштима и **засебне накнаде** за промет, представљени начин фактурисања није исправан. Уместо тога, потребно је раздвојити еко-номски дељиве радове по градилиштима и на тако одређене делимичне услуге применити критери-јум од 500.000 динара.

Исказивање података у ПОПДВ обрасцу: хотелски рачун – боравишна такса и осигурање

ПИТАЊЕ: Након што смо примили рачун за хо-телске услуге интересује нас на ком пољу треба да се књиже боравишна такса и осигурање лица?

ОДГОВОР: Боравишна такса – податак о износу боравишне таксе не исказује се у обрасцу ПОПДВ, имајући у виду да је у питању јавни приход који

нема карактер накнаде за извршени промет у сми-слу Закона о ПДВ-у. У питању је износ који се на-плаћује у име и за рачун другог, али се податак о том износу не исказује у обрасцу ПОПДВ зато што нема карактер накнаде за промет.

Када је реч о осигурању, уколико пружалац услуге преноћишта врши наплату и име и за рачун осигуравајуће куће, податак се исказује у:

- пољу 8д.1 – уколико је у питању страна осигу-равајућа кућа која није обвезник ПДВ-а у Србији;
- пољу 8в.2 – уколико је у питању осигуравајућа кућа која је обвезник ПДВ-а;
- пољу 8д.2 – уколико је у питању домаћа осигура-вајућа кућа која није обвезник ПДВ-а.

Суштина је у томе да износи који се наплаћују у име и за рачун другог – осигуравајућег друштва – имају карактер накнаде за промет, па се пода-ци исказују у обрасцу ПОПДВ у складу с општим правилима. Промет услуге осигурања ослобођен је ПДВ-а без права на одбитак претходног пореза, што значи да не постоји обавеза обрачуна ПДВ-а, али је прималац дужан да податак исказе у обрасцу ПОПДВ у складу са општим правилима.

С друге стране, уколико пружалац услуге пре-ноћишта не врши наплату у име и за рачун осигуравајуће куће, већ зарачунава своје трошкове осигурања, према нашем мишљењу, ради се о спо-редном трошку који чини саставни део накнаде за пружену услугу преноћишта, па се износ исказује у пољу 8а.2 – уколико услугу преноћишта у хотелу који се налази у Србији пружа обвезник ПДВ-а (део „Поседна стопа”).

Примена пореског ослобођења за превозне услуге у вези са увозом добара, које су пружене физичком лицу

ПИТАЊЕ: Купац – физичко лице купио је ауто у Немачкој, при чему мој клијент, који је привред-но друштво, иде својим камионом за Немачку да му превезе аута. Да ли се то сматра инопревозом и фактурише без ПДВ-а или се услуга пружа између лица у земљи, па се фактурише са ПДВ-ом?

ОДГОВОР: Како се ради о услузи превоза доба-ра која се пружа лицу које није порески обвезник – место промета се одређује према члану 12. став 6.

нема промета или се узима некаква прописана камата за дате случајеве, па се на основу тога утврђује сразмерни одбитак ПДВ-а?

ОДГОВОР: У складу са чланом 5. став 4. тачка 2) Закона о ПДВ-у са прометом услуга уз накнаду изједначава се пружање услуге без накнаде у непословне сврхе обвезника. Осим тога, чланом 11. Правилника о ПДВ-у прецизирано је да се пружањем услуга, у смислу члана 5. став 4. тачка 2) Закона, сматра пружање услуга без накнаде које обвезник ПДВ-а изврши:

- 1) за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;
- 2) у непословне сврхе обвезника ПДВ-а.

Пружањем услуга из става 1. тачка 2) наведеног члана сматра се пружање услуга које се не врши у циљу повећања прихода, односно смањења расхода обвезника ПДВ-а који врши промет те услуге.

Полазећи од наведеног, новчана позајмица која је без камате дата пословном партнеру – правном лицу у пословне сврхе (у циљу повећања прихода, односно смањења расхода тог обвезника који је дао позајмицу) може се сматрати прометом који се НЕ изједначава са прометом уз накнаду. За разлику од њега, позајмице дате запосленима не могу се сматрати прометом који је извршен у пословне сврхе (јер није дата у пословне сврхе, а то је у циљу повећања прихода, односно смањења расхода обвезника који је дао позајмицу). Позајмицом која није дата у пословне сврхе сматрало би се и давање исте правном лицу са којим давалац позајмице нема никакву пословну сарадњу, коју унапређује тиме што му је дао и позајмицу (давалац позајмице ће због тог чина – давања позајмице – у будућности имати повећање прихода или смањење расхода).

Значи, на основу наведених одредаба у конкрет-ној ситуацији треба оценити да ли се ради о промету у пословне или о промету у непословне сврхе. Уколико се ради о промету без накнаде у пословне сврхе – сматра се да промет није извршен из угла Закона о ПДВ-у. Уколико се ради о промету без накнаде у непословне сврхе – сматра се да је промет извршен (јер је тај промет без накнаде изједначен са прометом уз накнаду). Поред тога, треба да сагледате да ли има основа за примену изузећа од

утврђивања сразмерног одбитка претходног пореза по основу повремених промета услуга из члана 25. став 1. Закона о ПДВ-у (две позајмице које имају карактер промета уз накнаду).

Дакле, уколико би могла да се докаже веза између одобравања позајмице без камате са повећањем прихода или смањењем расхода зајмодавца, таква услуга без накнаде не би била предмет опорезивања ПДВ-ом, па не би постојала обавеза исказивања података у обрасцу ПОПДВ. Такав зајам не би имао утицаја на сразмерни порески одбитак.

Уколико се у случају ради о три позајмице (услуге из члана 25. став 1. Закона о ПДВ-у) које имају карактер промета уз накнаду – утврдићете приход од камате у складу са одредбама члана 18. став 2. Закона о ПДВ-у (цена коштања тих или сличних услуга у моменту промета), при чему сматрамо да можете користити и камате ван дохвата руке (јер је и законодавац у Корисничком упутству за исказивање података у ПОПДВ обрасцу (стр. 50, пример 45) указао на могућност употребе тих камата приликом израчунавања накнаде за промет бескаматне новчане позајмице ради уноса у ПОПДВ образац, у поље 2.6).

У случају зајмова без камате, свакако није уговорено издавање периодичних рачуна јер се камата не потражује од зајмопримца. У таквим околностима, уколико се одобравање зајма без камате изједначава са прометом услуге уз накнаду, према нашем мишљењу, промет услуге сматра се извршеним у моменту престанка уговора о зајму. Изузетно, уколико је уговор о зајму закључен на период дужи од годину дана, промет делимичне услуге сматра се извршеним по истеку периода од годину дана од дана закључивања уговора о зајму.

Посматрано у контексту сразмерног пореског одбитка, суштина је у томе да зајам без камате (одобрен у непословне сврхе) треба третирати на исти начин као и зајам са каматом, тј. треба применити објашњења која смо пружили у вези са зајмом са каматом у чланку под називом „Исправка сразмерног пореског одбитка у последњем пореском периоду 2020. године”, у броју 12/2020, стр. 248, у којем је појашњено и утврђивање сразмерног одбитка у току године и исправка истог на крају године.

Преглед најважнијих измена и допуна Закона о финансијској подршци породици са децом

Увод

Народна скупштина Републике Србије донела је **Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 66/2021 од 30. 6. 2021. године (даље: Измене Закона).

Измене Закона примењују се од 1. јула 2021. године, осим одредаба два члана оспорена одлукама Уставног суда, које се примењују од 8. маја 2021. године.

Разлози за доношење Измена Закона прои-
лазе из потребе допуна и побољшања постоје-
ћих решења у **Закону о финансијској подршци породици са децом**, као и уређења одредаба тог закона које је Уставни суд својим одлукама ИУЗ-216/2018, ИУЗ-247/2018 и ИУЗ-266/2017 прогласио неуставним.

У наредном делу текста представимо најбитније новине у Закону о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 – УС, 51/2021 – УС и 53/2021 – Одлука УС и 66/2021 – даље: Закон). **Претходно наводимо једну измену која се провлачи кроз читав Закон.** Наиме, Изменама Закона утврђено је да „министарство надлежно за социјална питања” није више надлежно за примену Закона. То ће убудуће бити „министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом” и „министар надлежан за финансијску подршку породици са децом,” а ради се о новоформираном Министарству за бригу о породици и демографију.

1 Урачунавање прихода за остваривање дечјег додатка лица која самостално обављају делатност

Прва новина уведена је у члану 5. Закона, који м су побројани приходи који су од утицаја на утврђивање висине дечјег додатка.

Према иновираним ставу 2. у наведеном члану, код лица која самостално обављају делатност за

приход који се евидентира у поступку остваривања права на дечји додатак узима се:

- **пореска основица** – када предузетник порез плаћа на опорезиву добит, и
- **основица за обрачунавање доприноса за обавезно социјално осигурање** – када предузетник паушалац приход утврђује у паушалном износу.

Датом изменом прецизиран је начин утврђивања прихода у поступку остваривања права на дечји додатак код лица која самостално обављају делатност. Та новина примењује се од 1. јула 2021. године.

2 Додата је једна врста прихода која није од утицаја на остваривање права на дечји додатак

У члану 6. иновираним став 1. тако што су проширене врсте прихода који нису од утицаја на остваривање права на дечји додатак. Конкретно, сада су том списку „изузимајућих” прихода додате и **накнаде за рад остварене у складу са прописима који регулишу радно ангажовање на одређеним пословима, услед повећаног обима посла послодавца које је повременог карактера, укључујући и сезонске послове.**

У складу са датом допуном, према потпуном тексту става 1. члана 6. Закона, у приходе који се не урачунавају при остваривању права на дечји додатак (новина је болдирана) убрајају се: накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, накнаде трошкова за време проведено на службеним путовањима у земљи и иностранству, отпремнине при одласку у пензију, солидарна помоћ, јубиларне награде и помоћи у случају смрти корисника или чланова његовог домаћинства, **накнаде за рад остварене у складу са прописима који регулишу радно ангажовање на одређеним пословима, услед повећаног обима посла послодавца које је повременог карактера, укључујући и сезонске послове**, као и примања и приходи који се, према закону којим се уређује социјална заштита, не узимају у обзир приликом утврђивања права на новчану социјалну помоћ. Та новина примењује се од 1. јула 2021. године.

ду са Законом. Према тим одредбама, корисник којем је извршена исплата на коју није имао право дужан је да министарству надлежном за финансијску подршку породици са децом врати примљене износе. Правоснажно, односно коначно решење надлежног органа којим се корисник обавезује да врати примљене износе представља извршну исправу у складу са законом којим је уређен поступак извршења и обезбеђења.

Министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом има право на повраћај исплаћених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом.

Дата новина примењује се од 1. јула 2021. године.

13 Прелазне и завршне одредбе Измена Закона

1) Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом ускладиће подзаконске прописе донете на основу Закона о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 113/17 и 50/18) са одредбама Измена Закона у року од три месеца од дана ступања на снагу Измена За-

кона (дакле, до 30. 9. 2021. године). Да подсетимо, ради се о Правилнику о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 58/2018) и Правилнику о ближим условима, поступку и начину остваривања права на одсуство са рада или рада са половином пуног радног времена ради посебне неге детета („Сл. гласник РС” бр. 56/2018).

2) Поступци за остваривање права на одсуство са рада и накнаду зараде, односно накнаду плате за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета, као и права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета који су започети пре почетка примене Измена Закона, окончаће се у складу са прописима који су били на снази у време отпочињања породичног одсуства.

3) Исплате по решењима донетим пре почетка примене Измена Закона (дакле, до 1. јула 2021. године), као и у поступцима који су решени у складу са прописима који су били на снази до почетка примене Измена Закона, вршиће се у складу са прописима који су били на снази до почетка примене Измена Закона (дакле, до 1. јула 2021. године).

ПС

Мр Жељко Албанезе

Накнада зараде/плате и остале накнаде за време породичног одсуства, неге детета и посебне неге детета

Увод

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 66/2021 од 30. 6. 2021. године (даље: Измене Закона). Измене Закона примењују се од 1. јула 2021. године, осим два члана оспорених одлукама Уставног суда, који се примењују од 8. маја 2021. године. Разлози за доношење Измена Закона произлазе из потребе допуна и побољшања постојећих решења у Закону о финансијској подршци породици са децом, као и уређења одредаба тог закона које је Уставни суд својим одлу-

кама ИУЗ-216/2018, ИУЗ-247/2018 и ИУЗ-266/2017 прогласио неуставним.

У овом чланку биће образложени утврђивање и обрачун два права на финансијску подршку породици са децом:

1) накнада зараде, односно накнада плате за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета и

2) остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета.

Наведена права су права од општег интереса и о њиховом обезбеђивању стара се Република Србија. Она су лична права и не могу да се преносе на друга

5) Право на остале накнаде по основу посебне неге детета остварује мајка – пољопривредни осигураник у складу са прописима који регулишу остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета за лица запослена код послодавца, а до пете године старости детета.

6) Захтев за остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета може да се поднесе до истека утврђене дужине трајања права које се остварује – дакле, по основу рођења и неге детета – до године дана од рођења детета, односно по основу посебне неге детета – до навршене пете године живота детета.

Утврђивање пуног месечног износа за остале накнаде пољопривредног осигураника по основу рођења и неге детета и посебне неге детета врши надлежни орган на основу података о висини основице на коју је тај осигураник плаћао доприносе, који су евидентирани код органа који води евиденцију о уплаћеним доприносима обавезног социјалног осигурања. Исплату месечних износа осталих накнада по основу рођења и неге и посебне неге детета, без пореза и доприноса, врши министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом на текући рачун подносиоца захтева, а из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије.

Мр Жељко Албанезе

Услови и начин остваривања права на финансијску подршку породици са децом

Увод

Посебан чланак у овом броју часописа посветили смо остваривању права породиља, очева и других лица на накнаду зараде и остале накнаде за време породилског одсуства, неге новорођеног детета и посебне неге детета у складу са Законом о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 – УС, 51/2021 – УС и 53/2021 – Одлука УС и 66/2021 – даље: **Закон**). Међутим, да би поменута лица остварила право на новчана примања из Закона, морају да поштују одређене формалности у вези са обезбеђивањем и предајом надлежним органима прописане документације којом се доказује њихово право на примања из Закона. Ти услови прописани су Законом и Правилником о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 58/2017 – даље: **Правилник**), што је детаљно представљено у наставку.

1 Поступак остваривања права на НАКНАДУ ЗАРАДЕ за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета

Најпре подсећамо на следеће:

1) Утврђивање месечне основице накнаде зараде врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, односно служба дечје заштите (даље: служба дечје заштите) на основу поднетог захтева. Служба дечје заштите води поступак и обезбеђује потребне податке од подносиоца захтева и службених евиденција других државних органа. Изузетно, уколико је лице које подноси захтев у радном односу код више послодаваца, подноси захтев за остваривање права на накнаду зараде код сваког послодавца (дакле, ако је породилја у радном односу код два послодавца, служби дечје заштите подноси два захтева).

2) Захтев за остваривање права на накнаду зараде служби дечје заштите према месту пребивалишта подносиоца захтева подносе законом одређена лица, која могу да остваре конкретно право: мајка, отац, усвојилац, старатељ или хранитељ детета.

3) Служба дечје заштите доноси решење о праву на накнаду зараде, које се доставља кориснику и послодавцу, а обавезно садржи:

- дужину коришћења права на накнаду зараде,
- месечни износ накнаде зараде и
- обавезе корисника права и послодавца.

4) Служба дечје заштите врши обрачун основице накнаде зараде на основу података о висини основице на коју су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде за последњих осамнаест месеци који претходе првом месецу отпочињања

права на остале накнаде по основу посебне неге деце, који је саставни део Правилника, а добија се у служби деље заштите,

2) мишљење надлежне комисије Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о потреби

да подносилац захтева због здравственог стања детета оствари право на остале накнаде по основу посебне неге детета,

3) фото-копију картице текућег рачуна.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Права и обавезе оснивача друштва који у свом друштву ради

На основу учесталих питања претплатника која се односе на наведену тему евидентно је да се још увек ради о ситуацијама које изазивају проблеме и недоумице у пракси, па је зато у овом чланку дат одговор на питање када се за оснивача друштва плаћају доприноси.

1 Обавезно осигурана лица – оснивачи

Оснивач односно члан привредног друштва сматра се обавезно осигураним лицем уколико ради у свом друштву, без обзира на то да ли је са привредним друштвом засновао радни однос. Под радом се, поред радног односа, **подразумева и представљање и заступање привредног друштва на основу уписа у регистар надлежне организације**. На тај начин је оснивач, као обавезно осигурано лице, дефинисан у:

➤ Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... 44/2021 – даље: **Закон о доприносима**),

➤ Закону о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” бр. 34/2003... 62/2021 – даље: **Закон о ПИО**) и

➤ Закону о здравственом осигурању („Сл. гласник РС” бр. 25/2019).

Члановима 7, 8. и 9. Закона о доприносима прописано је да су оснивачи односно чланови привредног друштва обавезници плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање. У члану 6. тог закона прецизирано је да је оснивач односно члан привредног друштва осигураник – физичко лице које **ради** у привредном друштву чији је оснивач односно члан, без обзира на то да ли је са привредним друштвом засновало радни однос. Под радом се, поред радног односа, **подразумева и предста-**

вљање и заступање привредног друштва на основу уписа у регистар надлежне организације.

Чланом 12. став 1. тачка 2) Закона о ПИО прописано је да су осигураници самосталних делатности лица која су оснивачи односно чланови привредних друштава у складу са законом, који у њима **раде**, без обзира на то да ли су у радном односу у привредном друштву чији су оснивач односно члан. У ставу 2. истог члана прецизирано је да се радом, у смислу става 1. тачка 2) датог члана, сматра и **представљање и заступање привредних друштава од стране њихових оснивача односно чланова на основу уписа у регистар надлежне организације**. Дакле, оснивач који је засновао радни однос у свом друштву јесте осигураник самосталних делатности (значи, он није осигураник запослени, као што је и чланом 11. став 1. тачка 1) Закон о ПИО прецизирано да су осигураници запослени лица у радном односу, односно запослена у предузећу, другом правном лицу, државном органу, органу јединице локалне самоуправе или код физичких лица, изузев лица из члана 12. став 1. тачка 2) наведеног закона), баш као и у случају да у свом друштву ради без заснивања радног односа.

У складу са чланом 11. став 1. тачка 17) Закона о здравственом осигурању, осигураници су лица која су оснивачи односно чланови привредних друштава у складу са законом, који у њима **раде** без заснивања радног односа. Чланом 12. истог закона прецизирано је да се под радом, у смислу члана 11. став 1. тачка 17) тог закона, сматра и представљање и заступање привредних друштава од стране њихо-

ности странца Република закључила споразум о социјалном осигурању. У случају да јесте, доприноси за обавезно социјално осигурање не плаћају се према домаћим прописима, наравно под условом да странац достави потврду о резидентности и потврду да је обавезно социјално осигуран у држави резидентности, издату од стране надлежног органа државе резидентности.

Међутим, за странца оснивача привредног друштва у Србији који је регистрован као заступник, ако није осигуран по основу радног односа у држави резидентности или за то не

донесе одговарајући доказ, или је резидент државе са којом немамо закључен споразум о социјалном осигурању, привредно друштво чији је оснивач и заступник у Србији обавезно је да за њега плаћа доприносе за обавезно социјално осигурање најмање на најнижу основицу доприноса, као и да Пореској управи доставља образац ПП ОД-О. Наведено важи и ако се ради о нерезидентном оснивачу пензионеру, зато што се ради о кориснику права из пензијског и инвалидског осигурања, а не о лицу обавезно осигураном на пензијско и инвалидско осигурање у другој држави.

ПС

Редакција

Кратке теме из области зарада, накнада зарада и осталих прихода грађана кроз питања претплатника

Олакшице при запошљавању из члана 21д ЗПДГ

ПИТАЊЕ: Фирма је у 2020. години за четири радника користила пореску олакшицу – рефундацију у износу од 75%. У новембру је отпустила три радника, а за преосталог радника није користила рефундацију од 75% јер је „остао сам”. У марту 2021, као и у априлу 2021. године, запослила је још два радника који испуњавају услов (дуже од шест месеци су на заводу). Да ли послодавац за првопоменутог радника из 2020. године, који је остао у радном односу, може да настави да користи олакшицу (75%), односно да ли може да користи рефундацију од 75% за три радника или ту олакшицу (75%) може да користи само за та два радника, или је ипак потребно да иде на „појединачну” олакшицу за два нова запослена (65%)?

ОДГОВОР: Иако у питању није јасно наведено, претпостављамо да се ради о пореским олакшицама за запошљавање најмање два лица код одређених послодаваца, а сходно одредбама:

- члана 21д Закона о порезу на доходак грађана и
- члана 45в Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Према тим законским одредбама послодавац – правно лице које се, у смислу закона којим се уређу-

је рачуноводство, разврстава у микро и мала правна лица, као и предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник који заснује радни однос са најмање два нова лица, имају право:

- 1) на повраћај 75% плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице;
 - 2) на повраћај 75% плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање (на терет запосленог и на терет послодавца) за новозапослено лице;
- за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2021. године.

Послодавац из питања изгубио је право на пореске олакшице јер је после одласка три новозапослена имао само једног новозапосленог, па је тиме изгубио и услове за пореску умањење. Међутим, онај „првозапослени” из прошле године у ствари је „новозапослени” под одређеним условом, што ће бити напоменуто у наставку.

Што се тиче два новозапослена у 2021. години, да би се користило право на умањивање 75% пореских обавеза на њихове зараде, треба да имате у виду да се новозапосленим лицем, по основу којег може да се оствари пореско умањење, СМАТРА лице:

- са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи;

се говори о својеврсној претходници „robotax” или опорезивања рада робота, о чему ће сигурно у будућности бити све више говора, поготово како расте употреба робота у производњи, али и услуга које за сада још увек у већини случајева обављају људи.

У члану 85. став 1. тачка 16) ЗПДГ наведено је да се осталим приходима, у смислу тог закона, сматрају и сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по том закону. Наведена формулација значи да је, у зависности од тумачења пореског органа, приход остварен од продаје криптовалута насталих рударењем могуће опорезивати као други приход (по стопи од 20%, уз признавање нормираних трошкова од 20%), по аналогiji која може да се примени апсолутно на сваку врсту прихода без ограничења, осим у случају да су изричито изузети од опорезивања. Значи, у вези са оствареним приходом од изрударене криптовалуте физичко лице подноси пореску пријаву на обрасцу ПП ОПО – *Пореска пријава о обрачунајном порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на*

зараду / другу врсту прихода од стиране физичког лица као пореског обвезника, у складу са одредбама Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника (ОВП је 618 или 619).

Ако наведену криптовалуту, коју је стекло из посла рударења, лице даље користи за трговање (на берзама, преко онлајн-трговаца и сл.) и по тој основи оствари **добитак** приликом замене наведене криптовалуте за неку од службених фиат-валута (у вашем случају за динар), по тој основи утврђује се капитални добитак, и то као разлика између набавне вредности (просечна тржишна вредност криптовалуте на дан стицања према подацима берзе преко које се тргује, односно према просечној вредности поједине криптовалуте у односу на неку од фиат-валута на дан куповине/продаје према подацима о трговању с неких од највећих берзи криптовалута) и продајне вредности, у складу са чланом 72. став 1. тачка 6) ЗПДГ.

Исправка грешке: Обрачун отпремнине који је објављен у броју 6/2021, на стр. 117

У броју 6/2021, у чланку „Отпремнине приликом одласка у пензију и у случају технолошког вишка” поткрала се грешка у обрачуна који је приказан на стр. 117. Наиме, грешком је приликом обрачуна пореска основица умањена за нормиране трошкове, што не треба да се ради у складу са чланом 85. став 13. Закона о порезу на доходак грађана.

Исправка

За сваку исплату отпремнине изнад наведене границе послодавци су обавезни да на исплаћену отпремнину изнад неопорезиве границе плаћају порез по стопи од 20%. Пореска основица на коју се примењује стопа пореза добија се дељењем отпремине исплате са коефицијентом 0,80.

Пример: Обрачун отпремнине која се исплаћује изнад неопорезивог износа

Послодавац исплаћује запосленом отпремнину у износу од 250.000 динара.

Ако просечна зарада у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике износи 85.864,00 динара, неопорезива отпремнина је 171.728 динара, па је порески третман те исплате следећи:

1. Отпремнина при одласку у пензију за запосленог (према општем акту послодавца)	250.000
2. Неопорезиви износ (две просечне зараде у Републици)	171.728
3. Нето отпремнина на коју се плаћа порез (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	78.272
4. Бруто износ отпремнине – пореска основица (ред. бр. 3 : 0,80)	97.840
5. Порез на доходак грађана (ред. бр. 4 x 20%)	19.568
6. Укупан трошак послодавца (ред. бр. 1 + ред. бр. 5)	269.568

Пошто се на дату отпремнину обрачунава порез, подноси се пореска пријава ППП-ПД, која је попуњена на следећи начин:

1.2 Обрачунски период	
3.6 Шифра врсте прихода	1 11 634 00 0
3.7 Број дана	
3.8 Број сати	
3.8а Фонд сати	
3.9 Бруто приход	97.840
3.10 Основица за порез	97.840
3.11 Порез	19.568
3.12 Основица доприноса	0,00
3.13 Допринос за ПИО	0,00
3.14 Допринос за здравство	0,00

3.15 Допринос за незапосленост	0,00
3.16 Додатни допринос за ПИО	0,00

Књижење:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	529	Остали лични расходи и накнаде	269.568	
	463	Обавезе према запосленима		250.000
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		19.568
- за обрачунајну отпремнину				
2.	463	Обавезе према запосленима	250.000	
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	19.568	
	241	Текући (пословни) рачуни		269.568
- за исплаћену отпремнину и порез				

У представљеном примеру запослени прима отпремнину од 250.000,00 динара, а послодавац уплаћује порез од 19.568 динара. Порез по основу отпремнине уплаћује се на рачун 840-711191843-30, при чему је шифра плаћања 253, а модел позива на број 97.

Календар пореских и других обавеза за септембар 2021. године

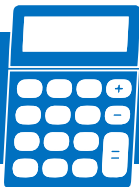
Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 8 – 31. 8. 2021.	15. 9. 2021.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 8 – 31. 8. 2021. 1. 9 – 15. 9. 2021.	15. 9. 2021. 30. 9. 2021.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 8 – 31. 8. 2021.	најраније 20. 9. 2021.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 8 – 31. 8. 2021.	најраније 20. 9. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 8 – 31. 8. 2021.	најраније 20. 9. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о порезу на додату вредност			
Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 8 – 31. 8. 2021.	10. 9. 2021.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 8 – 31. 8. 2021.	15. 9. 2021.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2021.	5. 9. 2021.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 8 – 31. 8. 2021.	15. 9. 2021.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 18/2016; ауџенџично шумачење – 95/2019) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када орајан не ради, рок истиче кад прођекне њрви наредни радни дан.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За прејимлашћу и грује информације иишииће нам на: office@ingpro.rs или нас њозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2021. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2020. године	25. 2. 2021.	90.849,00	66.092,00
Јануар 2021. године	25. 3. 2021.	87.058,00	63.109,00
Фебруар 2021. године	26. 4. 2021.	85.864,00	62.280,00
Март 2021. године	25. 5. 2021.	89.894,00	65.289,00
Април 2021. године	25. 6. 2021.	89.582,00	64.948,00
Мај 2021. године	25. 7. 2021.	89.720,00	65.025,00
Јун 2021. године	25. 8. 2021.	89.793,00	65.070,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2021. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **28.402 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **405.750 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2021. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	183,93	30.900,24
Фебруар	160	183,93	29.428,80
Март	184	183,93	33.843,12
Април	176	183,93	32.371,68
Мај	168	183,93	30.900,24
Јун	176	183,93	32.371,68
Јул	176	183,93	32.371,68
Август	176	183,93	32.371,68
Септембар	176	183,93	32.371,68
Октобар	168	183,93	30.900,24
Новембар	176	183,93	32.371,68
Децембар	184	183,93	33.843,12

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а најкасније до 5. у наредном месецу.

Месец у 2021. години	Износ учешћа
Јануар 2021. године	42.100,50
Фебруар 2021. године	45.424,50
Март 2021. године	43.529,00
Април 2021. године	42.932,00
Мај 2021. године	44.947,00
Јун 2021. године	44.791,00
Јул 2021. године	44.860,00
Август 2021. године	44.896,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2021. године до 31. јануара 2022. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.100 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец јун 2021. године објављена је 25. 8. 2021. и износи 89.793 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.100 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 103.225 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.062,00 нето. На износ до 6.062,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА